

det værget paa andet Sæt, søge det værget paa andre Maader, under andre Former. Men vor Følelse af, hvad Danmark er værd for os alle, og vor Kærlighed til det Land kunne de Herrer ikke underkende, hvilken politisk Farve de end bekende sig til. Den er saa levende og stærk hos os som hos nogen.

Jeg siger, at af det, der samler et Folk, og som jeg synes, der er saa meget af og vil blive mere af, efter som Tiden gaar, har Socialismen Lov til at tilegne sig en ikke ringe Del af Æren. Jeg strides aldrig med politiske Modstandere om, hvem der har rejst det og det Spørgsmaal i Rigsdagen. Man plejer at ville sige, at Socialdemokraterne ville tilegne sig al Æren derfor. Det er ikke rigtigt. Jeg vil have, at alle andre Partier skulle have deres Andel — selv det ærede Medlem for Assens (Berntsen) skal have Andel i det gode, der udføres. . . (Berntsen: Det har han ogsaa). Det har han ogsaa, men det vilde han aldrig have haft, hvis der ikke havde været Socialdemokrater til. Thi det er Socialdemokraterne, der alligevel have bragt disse Spørgsmaal frem, der have faaet de andre Partier til at diskutere dem, der have gjort Arbejderspørgsmaalet levende, tvunget Reformer frem i dansk Politik, der have gjort det til Opgave for Lovgiverne at slaa Bro fra et Samfund, der ikke var ret meget værdt, over til lysere og bedre Levevilkaar. Det er den Ære, vi ville have Lov til at tilegne os, uden at underkende, at andre have enten maattet bøje sig for Kravene eller have indset Kravenes Berettigelse og gjort de Indrømmelser, der tale til Ære ogsaa for dem.

Man kan se paa mange Hold, hvorledes der er Folk, der rykke frem fra Ube mærkethed, fra Lige gyldighed, fra Modstand til at tage Del i Arbejdet; det er ejendommeligt nok at se f. Eks. danske Præster samles til Møder, diskutere Geor geisme og Socialisme med udtalt Sympati for de radikale Strømninger i Folket, og det er heldigt, at vi kunne byde de Præster, der ville smøge Kjolen af sig og arbejde — figurligt talt — i Skjortæærmer paa det sociale Spørgsmaals Løsning, velkomne hos os. Vi have intet imod at modtage dem, men Socialdemokraterne gik ikke til Præsterne, det blev Præsterne, der gik til os. Det viser, at den Kurs, vi ere inde i, er den rigtige, enhver kan være med i det Arbejde, enhver skal være med, tøvende, angst maaske til Tider, for endelig dog at tage stærkere Skridt, for endelig mere og mere at komme ind paa en klar Erken-

kendelse af, at det sociale Spørgsmaals Løsning kræver store og mægtige Indrømmelser, hvis det skal løses fuldt ud fredeligt og paa en for Landet heldig Maade. Det er meget muligt, at dette, at Præster f. Eks. diskutere Socialismen med udtalt Sympati for Bevægelsen, vil kunne vække Forbavselse hos den højtærede Kultusminister. Naar Præster maa bekende sig til den augsburgske Konfession, naar de maa underskrive alle de gamle Læresætninger, som have skullet holde Underklasserne i Ave, kan en saadan Optræden vække Forbavselse. Men det er Oprør mod Kirken, det er Tidens Aand, der opløser. Ligesom det ærede Medlem for Maribo har gjort Oprør mod Højre og er bleven Løsgænger og rimeligvis driver endnu længere ud i de radikale Strømme, saaledes ser man paa alle andre Hold Folk forandre Kurs for at komme ind i den Tid, hvor Socialismen er bleven den bærende Kraft, og det store Spørgsmaal, der skal afgøres: om Politiken skal være i den Bane, som Lovgiverne bør bringe Politiken ind i.

I Forbindelse hermed vil jeg, i Anledning af, at det ærede Medlem for Hornslet (N. P. Jensen) syntes, det var urimeligt, at vi viste Sympati for russiske revolutionære, blot i Forbigaaende, da dette Spørgsmaal allerede er berørt af adskillige af mine Partifæller, sige: Hvorfor ikke? Det ærede Medlems Vælgere have kunnet se en Tid, for ikke mange Slægtled siden, hvor et Aag, der maaske kunde sammenlignes med det, der for Øjeblikket hviler i Rusland, hvilede paa deres Forfædres Skuldre, hvor Oprør mod den Tilstand fandt alle velsindede Menneskers Sympati, og det er kun med en vis Undren, at vi tænke paa, at der har kunnet være Tider af den Art. Men hvad er det, vi Socialdemokrater have gjort, vel andet end at vise Sympati for Mennesker, der ønske at komme bort fra Tilstande, der forekomme dem uheldsvangre, og komme ind under ny Forhold? Det er ikke at lægge nogen fremmed Magt for Had. Det er simpelthen det, der allerede er udtalt for snart 2000 Aar siden, at man viser Sympati for den, der er i Nød, at man ikke lader ham ligge paa Landevejen, men hjælper ham op, naar han ikke kan ved egen Kraft. Det er praktisk omsat, at Arbejderen hjælper Arbejderen, lige meget hvilken Nationalitet han er af. Det er altsaa for os kun om at gøre at give Husly og Venskab og Brød og Hjælp til dem, der flygtede bort fra Tilstande, hvorunder de ikke kunde leve, fordi disse Tilstande forekom dem at være Slaveriets.